

LĒMUMS Ādažu novadā

2018. gada 24.aprīlī

Nr.75

Par atteikumu uzņemt bērnu Ādažu pirmsskolas izglītības iestādē ārpus kārtas

Ādažu novada dome (turpmāk – dome) izskatīja A.M. (turpmāk - iesniedzējs), dzīvojoša (*adrese*), 2018.gada 19.marta iesniegumu Nr.ADM/1-18/18/777, ar lūgumu uzņemt M.M. (*dzimšanas dati*) Ādažu pirmsskolas izglītības iestādē (turpmāk - ĀPII) ārpus kārtas, sākot ar 2018.gada 1.septembri.

Savu lūgumu iesniedzējs pamato ar to, ka ir daudz bērnu ģimene un sievai š.g. septembra sākumā beidzas vecāku kopšanas atvaļinājums, savukārt atvaļinājuma laikā viņa ir zaudējusi darbu, jo uzņēmums ir likvidēts, kas nozīmē, ka iesniedzējs ir vienīgais ģimenes apgādnieks, līdz brīdim, kamēr sieva atradīs darbu. Bērnu pieskatīšanas iespējas no vecvecāku puses ir ierobežotas. 2018./2019. mācību gadā abi mazākie bērni sūtāmi privātajā pirmsskolas izglītības iestādē, ņemot vērā, ka rinda uz pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādi nebūs pienākusi, un tas ir finansiāls apgrūtinājums ģimenei. Ņemot vērā, ka iesniedzējam ir daudz bērnu ģimene, lūdz meitu M. uzņemt ĀPII ārpus rindas.

Izvērtējot domes rīcībā esošo informāciju, konstatēts, ka:

1. Saskaņā ar informāciju Iedzīvotāju reģistra datu bāzē (aplūkots 16.04.2018.), iesniedzēja deklarētā dzīvesvieta no 17.03.2018. ir (*adrese*). Ar iesniedzēju kopā dzīvo un no 25.11.2017. ir deklarēta zemes gabala īpašniece - bērnu māte L.M. un bērni: M.M. (*dzimšanas dati*) un Leonards Jānis Melnācis (*dzimšanas dati*). Meita A.M. deklarēta citā pašvaldībā.
2. Ar domes 13.03.2018. lēmumu Nr.1-28/18/45 iesniedzēja sievai M.L. ir piešķirts līdzfinansējums par meitas M.M. apmeklējumu privātā PII „Patnis” ar 2018.gada 6.martu.
3. Likuma „Par pašvaldībām” 15.panta 4.punkts nosaka, ka viena no pašvaldības autonomajām funkcijām ir gādāt par iedzīvotāju izglītību (t.sk., pirmsskolas vecuma bērnu nodrošināšanu ar vietām mācību iestādēs), bet Bērnu tiesību aizsardzības likuma 3.panta otrā daļa nosaka bērnu tiesību vienlīdzības principu, t.i., bērnu tiesības un brīvības valsts nodrošina visiem bērniem bez jebkādas diskriminācijas.
4. Vispārējās izglītības likuma 8.pants nosaka, ka vispārējās izglītības iestādes darbības tiesiskais pamats ir šis likums, Izglītības likums, citi normatīvie akti, kā arī tās nolikums, bet likuma 26.panta pirmā daļa noteic, ka pašvaldību vispārējās pirmsskolas izglītības iestādēs izglītojamais uzņem izglītības iestādes dibinātāja noteiktajā kārtībā, ievērojot Izglītības likuma un citu likumu noteikumus.
5. Militārā dienesta likuma 53.pants nosaka, ka profesionālā dienesta karavīru un dienesta pienākumu pildīšanas laikā bojā gājušo profesionālā dienesta karavīru bērnus ir tiesības ārpus kārtas iekārtot pirmsskolas izglītības iestādēs.

6. Ādažu novada domes 2017. gada 25. jūlija saistošie noteikumi Nr.24/2017 „Par pirmsskolas vecuma bērnu reģistrāciju un uzņemšanu Ādažu novada pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādēs” (turpmāk - Noteikumi) 20.punkts nosaka, ka dome pieņem lēmumu par bērna nodrošināšanu ar vietu iestādē ārpus kārtas, ja bērns ir sasniedzis vecumu, no kāda uzņem iestādē, bērna un vecāka vai aizbildņa deklarētā dzīvesvieta ir Ādažu novada administratīvajā teritorijā, un:
- 1) bērns ir palicis bez vecāku aizgādības (t.sk., arī gadījumā, ja aizbildnis nav deklarēts Ādažu novada administratīvajā teritorijā);
 - 2) bērns ir adoptēts (izņemot, ja viens laulātais adoptē otra laulātā bērnu);
 - 3) bērns ar invaliditāti vai vienam no vecākiem piešķirta pirmās vai otrās grupas invaliditāte;
 - 4) kāds no vecākiem ir pašvaldības izglītības iestādes pedagoģiskais darbinieks pirmsskolas izglītības, pamatizglītības, profesionālās ievirzes un vidējās izglītības pakāpē, darbiniekam atgriežoties no bērna kopšanas atvaļinājuma.
7. Vienlīdzības princips prasa, lai iestāde tai piešķirto rīcības brīvību izmantotu līdzīgi pret personām, kas atrodas salīdzināmos apstākļos. Ja reiz iestāde rīcības brīvības ietvaros izvēlas izmantot iespēju ārpus kārtas uzņemt bērnus, kuru māsa vai brālis iestādi jau apmeklē, tad tas ir jāievēro attiecībā **pret visiem** šādiem bērniem, un rīcības brīvība šajā jautājumā ir samazināta līdz nullei, kamēr vien iestāde vispārēji nemaina savu praksi (sk. Augstākās tiesas Senāta 2009.gada 10.novembra sprieduma lietā Nr.SKA-759/2009 11.1.punktu).

Senāta ieskatā bērna aprūpes un izglītošanas iespējas ir viens no būtiskajiem ģimenes un privātās dzīves jautājumiem. Ne tikai paša bērna, bet visas ģimenes dzīve ir nesaraucami ar to saistīta un lielā mērā šim jautājumam pakārtota. Tostarp, no tā ir tieši atkarīga vecāku iespēja strādāt un gūt iztiku, nepieciešamība nozīmīgu ģimenes ienākumu daļu veltīt alternatīvām iespējām nodrošināt bērna drošību, audzināšanu un izglītošanu. Šie jautājumi tiek savlaicīgi plānoti. Tas nozīmē, ka vecāku pašārvībai, ka bērns pēc noteikta laika varēs sākt apmeklēt pirmsskolas izglītības iestādi, ir piešķirams liels svars.

Tai pašā laikā jāņem vērā, ka gadījumā, ja vairākas personas savā starpā konkurē uz pakalpojuma saņemšanu, nepamatota priekšrocības piešķiršana vienām personām automātiski nepelnīti samazina pārējo personu iespējas, kurām bērna uzņemšana iestādē ir vienlīdz svarīga. Tieši šā iemesla dēļ Senāts tomēr lielāku svaru piešķir tiesiskuma principam un vienlīdzīgām iespējām (sk. Augstākās tiesas Senāta 2009.gada 10.novembra sprieduma lietā Nr.SKA-759/2009 11.3. un 11.4.punktu).

Nemot vērā iepriekšminēto, un to, ka:

- 1) dome nevar pieļaut situāciju, ka vienas ģimenes viena bērna uzņemšana pirmsskolas izglītības iestādē ārpus kārtas nodrošina īpašas sociālās garantijas vienai vecāku grupai, bet ir diskriminējoša attiecībā pret citiem vecākiem, kuru bērni ir spiesti apmeklēt privāto PII vai auklīti;
- 2) ja dome piekristu uzņemt ārpus rindas daudz bērnu ģimenes bērnus, tiktu pārkāpts vienlīdzības princips attiecībā pret citiem bērniem un viņu vecākiem, kuri nonākuši tādā pašā situācijā, jo atņemtu vietu kādam citam bērnam, kuram vieta jau ir piešķirta vai pienākas saskaņā ar bērnu reģistru rindā uz vietu domes PII,

pamatojoties uz Bērnu tiesību aizsardzības likuma 3.panta otro daļu, Vispārējā izglītības likuma 26.panta pirmo daļu, Administratīvā procesa likuma 6.pantu, domes 2017.gada 25.jūlija saistošo noteikumu Nr.24/2017 „Par pirmsskolas vecuma bērnu reģistrāciju un uzņemšanu Ādažu novada pašvaldības pirmsskolas izglītības” 20.punktu un Izglītības, kultūras, sporta un sociālās komitejas 03.04.2018. atzinumu, Ādažu novada dome

NOLEMJ:

1. Atteikt M.M. uzņemt Ādažu pirmsskolas izglītības iestādē ārpus kārtas.
2. Lēmumu var pārsūdzēt Administratīvā rajona tiesā (Rīga, Baldones iela 1A) viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas.

Domes priekšsēdētājs

M.Sprindžuks